

Wymagania edukacyjne niezbędne do uzyskania śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z wiedzy o społeczeństwie w klasie 8 oparte na nowej podstawie programowej 2024 r. oraz Programie nauczania wiedzy o społeczeństwie w szkole podstawowej „Dziś i jutro” B.Furman.

Ocena dopuszczająca:

Uczeń:

- wyjaśnia, czym jest społeczeństwo,
- podaje przykłady potrzeb człowieka,
- przytacza przykłady ról społecznych,
- wymienia grupy społeczne, do których należy,
- przytacza przykłady korzyści wynikających z bycia w grupie,
- opowiada o roli rodziców, dzieci i osób starszych w rodzinie,
- przedstawia wartości ważne dla jego rodziny
- wylicza podstawowe funkcje szkoły,
- podaje podstawowe prawa i obowiązki ucznia,
- określa, kto tworzy samorząd uczniowski,
- znajduje potrzebne informacje w statucie swojej szkoły,
- rozpoznaje przypadki naruszania praw ucznia,
- podaje przykładowe prawa i wolności,
- podaje przykłady łamania praw człowieka
- przytacza przykłady spraw, którymi zajmuje się policja
- podaje przykłady działań samorządów terytorialnych
- podaje nazwy gminy, powiatu i województwa, w których mieszka,
- wymienia i opisuje symbole RP,
- podaje sytuacje, w jakich najczęściej wykorzystuje się symbole narodowe,
- wylicza wybrane święta narodowe,
- wyjaśnia, czym są patriotyzm i patriotyzm lokalny,
- wymienia przejawy patriotyzmu
- odczytuje z mapy, gdzie znajdują się największe skupiska mniejszości narodowych i etnicznych w Polsce,
- wyjaśnia, czym jest Polonia
- tłumaczy, czym jest tolerancja,
- wyjaśnia, czym są hejt i mowa nienawiści.
- określa, czym jest państwo,
- podaje cechy państwa,
- wymienia główne rodzaje władzy państwowej,
- zna nazwisko prezydenta RP, premiera
- wyjaśnia, czym są partie polityczne
- wymienia nazwy 3 partii politycznych
- wyjaśnia czym jest wolontariat
- wymienia rodzaje mass mediów
- rozwija skrót ONZ,
- przytacza przykłady inicjatyw ONZ,
- podaje pełną nazwę NATO,
- wymienia przykłady działań NATO,
- wylicza najważniejsze zadania UE,
- podaje datę wejścia Polski do UE
- wymienia problemy współczesnego świata

Ocena dostateczna:

Uczeń:

- podaje przykłady potrzeb człowieka z podziałem na kategorie (bezpieczeństwa, przynależności, uznania, samorealizacji i duchowych),
- wylicza przykłady oddziaływania rodziny, szkoły i rówieśników na postawy i zachowania jednostki
- podaje przykłady norm społecznych obowiązujących w wybranych społecznościach, np. w rodzinie, szkole,
- wyjaśnia, czym jest grupa społeczna, i wymienia jej cechy,
- wylicza główne zasady współpracy w grupie,
- podaje przykłady postaw jednostek wobec konfliktu,
- przytacza przykłady zachowań asertywnych,
- podaje funkcje rodziny i przykłady ich realizacji,
- przytacza przykłady działań samorządu uczniowskiego,
- podaje przykłady łamania praw konsumenta,
- określa funkcje praw człowieka,
- wymienia cechy praw człowieka,
- podaje przykłady wolności i praw człowieka i obywatela zagwarantowanych w Konstytucji RP
- wymienia nazwy przykładowych organizacji pozarządowych zajmujących się ochroną praw człowieka,
- opowiada o zagrożeniach obecnych w środowisku sieciowym (cyberprzemoc)
- podaje zasady bezpiecznego korzystania z sieci
- wyjaśnia, dlaczego prawo inaczej traktuje niepełnoletnich i dorosłych,
- wylicza organy samorządu terytorialnego,
- odróżnia organy uchwałodawcze od organów wykonawczych gminy,
- określa sposób wyłaniania władz gminy/powiatu oraz ich odwołania,
- podaje prawa obywatela w kontaktach z urzędami,
- wyjaśnia, czym są naród i wspólnota etniczna,
- określa, czym jest tożsamość narodowa,
- wylicza przykładowe elementy i wartości składające się na polskie dziedzictwo narodowe,
- wyjaśnia, czym są mniejszość narodowa i etniczna,
- rozróżnia imigrantów, emigrantów i uchodźców,
- tłumaczy, czym jest azyl,
- wymienia mniejszości narodowe i etniczne we współczesnej Polsce,
- wyjaśnia, czym są stereotypy,
- podaje definicję nietolerancji, - określa, czym jest ksenofobia, -
- objaśnia, czym są szowinizm, rasizm i antysemityzm, kosmopolityzm, Holokaust
- rozróżnia funkcje wewnętrzne i zewnętrzne państwa,
- wskazuje różnicę między monarchią a republiką,
- podaje główne różnice między demokracją, autorytaryzmem a totalitaryzmem,
- wylicza podstawowe zasady ustroju Polski zawarte w Konstytucji RP,
- wyjaśnia, jak Sejm i Senat RP podejmują decyzje, kto kieruje pracami obu izb oraz ile trwa kadencja posłów i senatorów,
- tłumaczy, czym jest immunitet,
- przedstawia główne zasady wyboru Prezydenta RP,
- omawia kompetencje Prezydenta RP
- podaje zasady działania sądów,
- wymienia zadania trybunałów,
- przedstawia systemy partyjne,
- tłumaczy, czym są koalicja i opozycja w parlamencie,
- wymienia nazwy największych polskich partii politycznych,
- przytacza przykłady działań organizacji pozarządowych,
- wylicza funkcje mediów,

- podaje zalety i wady mediów społecznościowych,
- wymienia podstawowe zadania ambasadora i konsula,
- wylicza główne cele i działania ONZ , NATO, UE
- wylicza podstawowe prawa obywatela UE, - wymienia cztery najważniejsze zasady europejskiego rynku wewnętrznego,
- wylicza główne skutki globalizacji,
- określa, z czego wynika podział na kraje rozwinięte i rozwijające się,
- wylicza główne zagrożenia i wyzwania XXI w.,
- określa skutki konfliktów zbrojnych

Ocena dobra:

Uczeń:

- wyjaśnia, na czym polega proces socjalizacji,
- określa, jaką rolę w procesie socjalizacji odgrywa rodzina,
- wymienia kategorie norm społecznych,
- omawia podział grup społecznych,
- omawia różne sposoby rozwiązywania konfliktów
- omawia najważniejsze funkcje rodziny
- omawia prawa i obowiązki ucznia,
- wyjaśnia znaczenie poszczególnych cech praw człowieka
- omawia poszczególne kategorie praw człowieka,
- wskazuje zagrożenia wynikające z łamania praw człowieka,
- przedstawia sposób wyboru, metody działania oraz uprawnienia Rzecznika Praw Obywatelskich,
- opowiada o różnych sposobach szukania pomocy w sytuacji doświadczania przemocy
- omawia uprawnienia i zadania policji,
- przedstawia prawa przysługujące obywatelom (zwłaszcza niepełnoletnim) wymienia zadania samorządów terytorialnych, zawodowych, uczniowskich
- tłumaczy, czym się różni gmina wiejska od gminy miejsko-wiejskiej i miejskiej
- omawia zadania poszczególnych organów władzy w gminie/powiecie/województwie
- podaje przykłady zadań własnych i zleconych gminy,
- wyjaśnia, na czym polega różnica między wspólnotą narodową a etniczną,
- charakteryzuje więzi łączące obywatela i państwo,
- omawia konstytucyjne prawa i obowiązki obywatela RP,
- omawia różnice w rozumieniu patriotyzmu dawniej i współcześnie
- wyjaśnia, na czym polega różnica między mniejszością narodową a etniczną
- wymienia podstawowe prawa mniejszości w Polsce,
- omawia cechy stereotypu,
- przytacza argumenty obalające wybrane stereotypy,
- przedstawia konsekwencje braku tolerancji w społeczeństwie,
- wskazuje różnice między narodem a państwem,
- charakteryzuje poszczególne funkcje wewnętrzne i zewnętrzne państwa,
- omawia zasady ustrojowe państwa zawarte w Konstytucji RP
- wskazuje, czym wyróżnia się Zgromadzenie Narodowe,
- omawia kompetencje Sejmu i Senatu RP,
- charakteryzuje poszczególne zasady wyborów do Sejmu i Senatu RP,
- omawia poszczególne kompetencje Prezydenta RP z podziałem na politykę wewnętrzną i zagraniczną,
- opisuje procedurę tworzenia rządu,
- charakteryzuje poszczególne kompetencje rządu,
- przedstawia zasady działania sądów

- omawia funkcje partii politycznych,
- opisuje partie prawicowe, centrowe i lewicowe,
- charakteryzuje systemy partyjne, wskazuje wady i zalety każdego z nich,
- tłumaczy, czym jest społeczeństwo obywatelskie,
- charakteryzuje działalność organizacji pozarządowych,
- wskazuje różnice między stowarzyszeniem a fundacją,
- charakteryzuje rodzaje wolontariatu
- opowiada o poszczególnych funkcjach mediów,
- przedstawia rolę mediów społecznościowych w demokracji,
- charakteryzuje rolę ambasadora i konsula w polityce zagranicznej,
- podaje czas i okoliczności powstania ONZ, NATO, UE
- wymienia podstawowe uprawnienia głównych organów UE charakteryzuje poszczególne prawa obywatela UE,
- przedstawia znaczenie zasad europejskiego rynku wewnętrznego,
- tłumaczy, czym jest i jak działa strefa Schengen,
- wylicza cele, na które są w Polsce przeznaczane dotacje unijne,
- charakteryzuje zjawiska globalizacji i amerykańizacji kultury,
- tłumaczy, czym jest konsumpcjonizm,
- omawia przyczyny i rodzaje konfliktów zbrojnych na świecie

Ocena bardzo dobra:

Uczeń:

- podaje przykłady konfliktu ról społecznych,
- wskazuje przyczyny i skutki nieprzestrzegania przez jednostkę norm społecznych,
- przytacza przykłady autorytetów, określa, co odróżnia te osoby od idoli, i uzasadnia swoje zdanie,
- tłumaczy, czym jest asertywność i jakie ma znaczenie dla funkcjonowania jednostki w społeczeństwie
- porównuje cechy różnych typów rodzin,
- wskazuje przykłady realizacji poszczególnych funkcji rodziny,
- wyjaśnia sposób funkcjonowania samorządu uczniowskiego,
- przedstawia historię praw człowieka,
- charakteryzuje kategorie wolności oraz praw człowieka i obywatela zagwarantowane w Konstytucji RP,
- określa źródła generacji praw człowieka,
- tłumaczy, na czym polega różnica między prawami pierwszej, drugiej i trzeciej generacji,
- omawia kategorie spraw kierowanych do Rzecznika Praw Dziecka
- charakteryzuje zjawisko uzależnienia od internetu,
- charakteryzuje rodzaje cyberprzemocy oraz podaje metody przeciwdziałania
- wskazuje rodzaje przestępstw, za których popełnienie prawo dopuszcza odpowiedzialność karną nieletnich po ukończeniu 15 roku życia,
- wyjaśnia, jaką rolę w państwie demokratycznym odgrywa samorząd terytorialny
- wyjaśnia zasady referendum lokalnego i wskazuje sprawy, których może ono dotyczyć,
- porównuje strukturę władz samorządu powiatowego i wojewódzkiego,
- określa, które z organów samorządu powiatowego i wojewódzkiego mogą zostać odwołane przez mieszkańców,
- wskazuje zadania wykonywane przez samorząd gminny, powiatowy, wojewódzki
- przytacza historię symboli RP,
- ocenia, w jakim stopniu znajomość historii wpływa na rozumienie współczesnej sytuacji narodu polskiego,

- przedstawia strukturę ludności zamieszkującej terytorium Polski,
- omawia różnice między szowinizmem a nacjonalizmem,
- prezentuje konsekwencje upowszechniania się ksenofobii, w tym rasizmu, szowinizmu i antysemityzmu
- analizuje różnice między demokracją, autorytaryzmem a totalitaryzmem
- omawia hierarchię aktów prawnych w Polsce,
- opisuje procedurę zmiany konstytucji i wyjaśnia, z jakiego powodu jest ona szczególna,
- omawia proces ustawodawczy,
- porównuje role Sejmu i Senatu RP w procesie ustawodawczym,
- wyjaśnia związek funkcjonowania urzędu Prezydenta RP z republikańską formą rządów,
- tłumaczy, na jakich zasadach działają wotum zaufania i wotum nieufności,
- wyjaśnia co to jest kontrasygnata,
- tłumaczy, czym jest Rada Gabinetowa,
- charakteryzuje działania Trybunału Konstytucyjnego i Trybunału Stanu,
- opisuje działalność partii w państwie demokratycznym,
- omawia poszczególne obszary działalności organizacji pozarządowych,
- charakteryzuje misję mediów publicznych,
- omawia przykłady pozytywnego i negatywnego wpływu mediów społecznościowych na demokrację
- określa rolę organizacji międzynarodowych na arenie światowej,
- wskazuje wady i zalety procesu integracji europejskiej,
- podaje nazwy trzech wspólnot europejskich,
- omawia uprawnienia głównych organów UE
- omawia pozytywne i negatywne skutki globalizacji w różnych dziedzinach,
- przedstawia sytuację krajów rozwiniętych i rozwijających się,

Ocena celująca:

Uczeń:

- przytacza przykłady konfliktu ról społecznych, wskazuje przyczyny, konsekwencje, sposoby rozwiązania problemu,
- przedstawia problem przestrzegania norm społecznych w swoim środowisku
- porównuje konsekwencje przyjęcia określonych postaw wobec sytuacji konfliktowej dla jednostki i społeczeństwa
- charakteryzuje przyczyny problemów współczesnych rodzin i omawia ich skutki dla ich członków oraz dla społeczeństwa,
- uzasadnia, że wolności i prawa polityczne są konieczne dla funkcjonowania demokracji,
- prezentuje życiorys i działalność Malali Yousafzai
- przygotowuje prezentację na temat działalności wybranej organizacji pozarządowej zajmującej się ochroną praw człowieka,
- przygotowuje poradnik bezpiecznego korzystania z internetu
- podaje, w jakich przypadkach zostaje wprowadzony zarząd komisaryczny,
- przygotowuje w ciekawej i wyczerpującej formie prezentację na temat gminy lub miasta, w których mieszka (zasłużone postacie i wydarzenia z dziejów gminy)
- prezentuje wybrany element polskiego dziedzictwa narodowego i wyjaśnia, na czym polega jego wyjątkowość,
- przygotowuje w ciekawej i wyczerpującej formie prezentację na temat polskich zabytków i miejsc wpisanych na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO
- przedstawia rolę patriotyzmu we współczesnym świecie,
- prezentuje sylwetki wybranych wybitnych Polaków i ocenia znaczenie ich dorobku dla pożytku publicznego,
- określa czynniki, które miały wpływ na rozmieszczenie Polonii na świecie,

- przygotowuje wystąpienie dotyczące kryzysów uchodźczych na świecie,
- opracowuje w ciekawej i wyczerpującej formie prezentację na temat kultury mniejszości narodowych i etnicznych w Polsce
- ocenia stan demokracji w państwie i uzasadnia swoje zdanie,
- określa, jak zmieniła się liczba monarchii i republik w Europie w ciągu ostatnich 200 lat
- przygotowuje w ciekawej i wyczerpującej formie prezentację na temat historii polskich konstytucji,
- wyjaśnia, czym zajmują się komisje sejmowe, Prezydium Sejmu RP i Konwent Seniorów,
- przygotowuje w ciekawej formie prezentację na temat historii polskiego parlamentu
- charakteryzuje polską scenę polityczną
- omawia główne zagadnienia i problemy funkcjonowania UE,
- ocenia proces integracji Polski z Unią Europejską,
- rozważa, jakie mogą być konsekwencje wychodzenia kolejnych krajów z UE, - przygotowuje w ciekawej
- proponuje, w jaki sposób młodzi ludzie mogą dbać o środowisko,
- wyjaśnia, czym jest Młodzieżowy Strajk Klimatyczny,
- przedstawia sylwetkę Greta Thunberg

Ocenianiu podlegają:

- wypowiedzi ustne
 - sprawdziany pisemne
 - kartkówki
 - praca i aktywność na lekcji
 - prace dodatkowe, np. referaty, prezentacje
 - prowadzenie zeszytów przedmiotowych
 - prasówka
1. Uczeń w ciągu półrocza jest odpytywany przynajmniej 1 raz z działu który jest w danej chwili omawiany.
Nauczyciel odpytuje zawsze z trzech ostatnich lekcji, za wyjątkiem powtórek z całego działu. Każdą ocenę można poprawić (zgodnie ze statutem szkoły) w ciągu następnych 2 lekcji.
 2. Na ocenę ma wpływ:
 - styl wypowiedzi: posługiwanie się pełnymi i zrozumiałymi zdaniami, bogate słownictwo, brak błędów językowych i składniowych
 - umiejętność wyjaśniania i kojarzenia faktów: logiczne kojarzenie faktów i właściwe objaśnianie zagadnień, wysnuwanie właściwych wniosków, wyrażanie własnej opinii na dany temat.
 3. Po każdym bloku tematycznym przeprowadzony będzie **sprawdzian** osiągnięć ucznia. Sprawdzian zapowiedziany będzie przynajmniej 2 tygodnie wcześniej i poprzedzony powtórzeniem materiału.
 4. Nauczyciel sprawdza i ocenia prace uczniów w terminie dwóch tygodni.
 5. Uczeń może w terminie do 2 tygodni poprawić ocenę .
 6. Uczeń, który był nieobecny na sprawdzianie ma obowiązek w terminie do 2 tygodni go napisać.
 7. **Aktywność/prasówka** na lekcji jest oceniana w formie plusów (5 plusów – ocena bardzo dobra, 6 - celująca)
 8. **Kartkówki** są pisane z 3 ostatnich lekcji (nie muszą być zapowiedziane)
 9. Każdą pracę pisemną i odpowiedź ustną można poprawić tylko raz. Ocena słabsza od wyjściowej lub taka sama jest wpisywana do dziennika.

10. Ocena semestralna/roczna nie jest średnią arytmetyczną wszystkich ocen. Na ocenę mają wpływ głównie oceny cząstkowe ze sprawdzianów i kartkówki, odpowiedzi ustnej.
11. W przypadku niesamodzielnego pisania sprawdzianu/kartkówki uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną bez możliwości poprawy
12. W sytuacji, gdy uczeń wyraża chęć uzyskania oceny wyższej na koniec roku szkolnego niż zaproponowana, zalicza jeden sprawdzian z I semestru i jeden z II semestru. Wybór sprawdzianu należy do nauczyciela. Termin zaliczenia musi być zgodny z zapisami w statucie

- **Zeszyt** ucznia jest sprawdzany raz w roku pod kątem kompletności notatek i poprawności merytorycznej, estetyki oraz poprawności ortograficznej.

- Obowiązkiem ucznia jest posiadanie na lekcji podręcznika.

- Uczeń może 2 razy w semestrze zgłosić nieprzygotowanie do lekcji, brak zeszytu, podręcznika. Za następne otrzymuje ocenę niedostateczną.

- Pisemne prace ucznia przechowywane są w szkole i rodzic (opiekun) może zapoznać się z nimi w czasie wywiadówek lub indywidualnych konsultacji z nauczycielami.

Nie ocenia się ucznia przez tydzień, po dłuższej usprawiedliwionej nieobecności w szkole.

- W przypadku nieobecności w szkole uczeń jest zobowiązany uzupełnić notatki w zeszycie.- Nie ocenia się ucznia w sytuacji losowej

- Uczeń, który opuścił więcej niż 50% lekcji, może być nieklasyfikowany lub klasyfikowany z przedmiotu, nawet jeśli zdobył minimalną, wymaganą liczbę ocen.

- Obowiązuje zakaz używania komórek na lekcji.

- uczniów posiadających opinie lub orzeczenie poradni psychologiczno-pedagogicznej wymagania edukacyjne dostosowane są do ich poziomu, umiejętności i możliwości.